

Ora de cinema

Model de lecție

realizat de **Amalia Istrate**

(profesoară de limba română la Colegiul Național Alexandru Lahovari, Râmnicu Vâlcea)

Film:

Mask

Clasa: a IX-a – a XI-a

Disciplina: Consiliere și orientare

Tema: Stereotipuri, prejudecăți și discriminare – identificare și contracarare a efectelor negative

Titlul lecției: Imaginea de sine. Stima de sine și starea de bine

Timp de lucru: 50 de minute

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:

Titlul filmului în limba română: Masca

Titlul original: Mask

Titlul internațional: Mask

Regizor: Nava Rezvani

Țară: Iran, 2021

////////////////////////////////////

Competențe vizate:

Competențe cheie europene, în conformitate cu profilul absolventului de liceu: competența de literație, competența personală, social și de a învăța să înveți, competența civică, competența emoțională, stimularea gândirii critice

Consiliere și orientare: rolul individului în societate, înțelegerea importanței acțiunilor individuale într-o societate, calitatea relațiilor sociale și a mediului de muncă, imaginea de sine, calitatea vieții, dezvoltare personală etc.

Film: filmarea în oglindă, blue screen, corelarea imaginii cu sunetul, montajul etc.

Concepte cheie din domeniul educației media: Stereotipuri, prejudecăți, forme de discriminare, bias-uri cognitive, mentalități și evoluția mentalităților

Concepte cheie din domeniul disciplinei (dacă este cazul): particularități de construcție a personajelor, relația dintre personaje, mijloace de caracterizare directă și indirectă; contextul cultural și evoluția mentalităților, punctul de vedere, pluriperspectivismul etc.

Concepte culturale generale: feminism, emancipare, democrație, fundamentalism religios, drepturile fundamentale ale omului etc.

Metode și procedee: analogia cu texte literare sau filme similare, observația ghidată, relația dintre rezultatele așteptate și răspunsurile primite, predarea de noi conținuturi și verificarea acestora pe parcursul orelor, vizionarea filmului, înțelegerea acestuia și realizarea de legături logice în vederea dezvoltării gândirii critice, problematizarea etc.

Materiale și aparatură necesară: videoproiector, ecran, laptop, boxe, tablă, fișe de lucru, ecran, Manualul de educație cinematografică, ed. I, 2023, <https://oradecinema.tiff.ro>

Motivația (de ce?)

Abordarea temei este relevantă pentru a identifica elemente care țin de stereotipurile de gândire și de prejudecățile pe care le mai întâlnim și astăzi, deși schimbarea mentalităților este evidentă și este utilă în stimularea gândirii critice a elevilor, aceștia fiind capabili să identifice comportamente și atitudini ce pot duce ulterior la discriminare și să le evite sau să le corecteze.

Rezultate așteptate:

La finalul lecției, elevii vor fi capabili:

- să identifice stereotipurile de gândire și prejudecățile prezente în filmul „Mask”;
- să observe diferențele de mentalitate între diverse culturi/ civilizații/ societăți/ popoare;
- să conștientizeze rolul mecanismelor automate ale creierului, al stereotipurilor și al prejudecăților din societate;
- să aibă cunoștințe despre cadrul legislativ care apără drepturile cetățenilor.

Descriere (cum?)

Evocare – 3 minute

- Elevii sunt invitați să descrie în câteva cuvinte rutina lor zilnică de îngrijire personală (igiena elementară, utilizarea produselor cosmetice, alegerea hainelor pentru școală sau pentru a ieși în oraș cu prietenii, grija pentru imaginea personală ca formă de respect pentru cei din jurul nostru etc.)
- Elevii sunt întrebați dacă au fost vreodată admonestați sau criticați pentru că folosesc produse cosmetice, pentru că sunt prea interesați de modă sau de modul în care arată și cum s-au simțit în urma unor astfel de experiențe.

Realizarea/ Constituirea sensului – 40 de minute

Activitatea 1: Discuție facilitată – vizionarea filmului și identificarea temelor de discuție

Elevii sunt invitați să urmărească filmul de scurt metraj „Mask” (15 minute).

SINOPSIS: O tânără își face o intervenție estetică la buze (și le mărește prin injectarea cu gel) numai de dragul iubitului ei, dar bărbatul nu arată o reacție pozitivă, ceea ce o determină pe fată să-și revizuiască atitudinea față de sine, față de iubit și față de lumea din jur.

După vizionare– primele reacții/ opinii/ sentimente (10 minute)

Elevii sunt rugați să noteze pe fișe de hârtie colorată prima impresie/ sentimentul dominant/ starea provocate de vizionarea filmului. Profesorul strânge răspunsurile elevilor și le lipește pe tablă, citindu-le pe cele relevante: ex. milă, revoltă, tristețe, neputință etc.

1. Ce sentimente v-a stârnit vizionarea filmului? Furie, tristețe, neputință etc. Argumentați.
2. Ce sentimente/ atitudini aveți față de personajele Jalili, iubitul fetei și colegul de serviciu al lui Jalili? Argumentați.
3. Filmul este regizat de o femeie, Nava Rezvani. Credeți că acest aspect a influențat viziunea artistică și mesajul filmului? Argumentați.
4. Poate fi acest film văzut ca un manifest de emancipare a femeii? Argumentați variantele de răspuns.

Ce sunt stereotipurile și prejudecățile? Dar discriminarea? (5 minute)

Cu ajutorul *Dex on-line*, elevii identifică sensul cuvintelor „stereotip”, „prejudecată/ preconcepție” și „discriminare”. Se solicită elevilor să dea exemple din viața de zi cu zi de stereotipuri sau prejudecăți.

Întrebări pentru profesor:

1. Care sunt stereotipurile pe care le-ați identificat în filmul „Mask”? Ce trăsături de caracter ale personajelor ați identificat sau în ce tipologie le puteți încadra pe baza observațiilor voastre? Cum se reprezintă condiția femeii în societatea iraniană contemporană? Care sunt drepturile și libertățile femeilor așa cum reiese din film?

2. Știți dacă în România există legi care protejează femeile de diverse forme de discriminare?

(Direcționarea către legislația civilă și penală în domeniu, cu scopul de a-i determina pe elevi să conștientizeze importanța problemei și faptul că societatea dispune de mijloace de apărare împotriva oricăror forme de abuz.)

Activitatea 2: Exercițiu de înțelegere a evoluției personajului în contextul social/ politic/ cultural în care evoluează (revizionarea unor secvențe relevante). (5 minute)

PERSONAJUL ȘI TRANSFORMAREA SA

1. De ce recurge Jalili la operația estetică? Care credeți că este semnificația simbolică a titlului filmului?

2. Înainte de operație, Jalili se privește în oglindă. Îi place cum arată? Este mulțumită de sine? După reacția negativă a iubitului, cum se schimbă imaginea ei de sine?

3. Este percepția noastră asupra sinelui influențată de părerile celor din jur? Tânjim după acceptare și validare? Argumentați.

4. Raionul de cosmetice profesionale la care lucrează Jalili se numește *PUPA* (păpușa) Milano, iar fata îi spune iubitului ei, când acesta o întreabă dacă nu ar putea să-și scoată gelul din buze, că „*nu este jucăria lui/ plaything*”. Cum comentați asocierea eroinei cu o păpușă/ jucărie? Sugerează drăgălășenie, frumusețe sau este un termen menit să obiectiveze o fată/ femeie, când este utilizat în anumite circumstanțe (ex. replica de „*agățat*” folosită de băieți: „*Ce faci, păpușă?*”) Argumentați.

5. **Jalili** este mai tot timpul singură în cadru, celelalte personaje – prietenul, doctorița, apar fragmentar – o mână, un profil. De ce credeți că regizoarea a ales această modalitate de a spune povestea?

6. **Pasagera din autobuz** – ce observați la ea? (are sprâncenele „aranjate”, deși este îmbrăcată în burka și poartă *hijab*)? Cum o privește pe fată? Cu reproș? Ironic? Admirativ?

Elevii sunt împărțiți în 6 grupe, după care primesc fișe de lucru în cadrul cărora trebuie să răspundă/ să argumenteze subiectele de la punctele 1 - 6. Fiecărei grupe i se alocă o întrebare, scopul fiind acela de a descoperi în replicile sau atitudinile personajelor, exemple de stereotipuri, prejudecăți sau forme de discriminare care pot duce la alterarea imaginii și a respectului de sine, apoi să numească o trăsătură de caracter relevantă pentru protagoniști și situațiile în care se află.

Procesare:

Profesorul ascultă exemplele și argumentele aduse de elevi și întreabă cum pot fi stopate sau limitate comportamentele discriminatorii? – răspunsuri posibile: prin educație, prin lectură, prin deschiderea către alte culturi, prin democratizarea societăților, prin schimbarea mentalităților etc. **(5 minute)**

Activitatea 3: Fixare – 7 minute

Imaginea de sine este definită de modul în care ne percepem propriile caracteristici fizice, emoționale, cognitive, sociale și spirituale care conturează și întăresc dimensiunile eului nostru. În funcție de percepția noastră la un moment dat al dezvoltării noastre, de ceea ce ne-am dori să fim sau ceea ce am putea deveni, putem distinge mai multe ipostaze ale eului nostru:

- eul actual
- eul ideal
- eul viitor

Cerință: Identificați în film cele trei ipostaze ale eului, prin raportare la personajul Jalili. Ce observați? Se îmbunătățește imaginea ei de sine? Crește stima ei de sine și starea de bine? Explicați.

Stereotipurile, prejudecățile și discriminarea sunt forme care facilitează dezinformarea și pot deveni foarte periculoase într-o societate, dacă nu sunt demontate (deconstruite, cf. deconstrucție de mesaj, tehnici de verificare a informației – sursa suportul de curs „Introducere în educația media”). **(3 minute)**

Reflecție

Discuție facilitată. (4 minute)

Întrebări pentru profesor:

- Considerați ca fiind utile informațiile primite în urma discuțiilor despre imaginea de sine, stereotipuri, prejudecăți și discriminare?
- Considerați că, în urma acestor discuții, veți deveni mai atenți la aceste forme de dezinformare din cadrul societății noastre? Vă va fi mai ușor să le identificați și să le contracarați?

Temă pentru elevi:

Redactați un text argumentativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să vă exprimați opinia despre modul în care stereotipurile, prejudecățile și opiniile celor din jur pot să ne influențeze imaginea despre sine, valorificând filmul „Mask”, dar și experiența voastră personală sau culturală.

Informații, sugestii și teme facultative:

Sugestii de lectură:

- Marjane Satrapi - „Persepolis” (vol 1) + filmul animat (2007) (info despre romanul grafic) https://www.goodreads.com/book/show/43203481-persepolis?ac=1&from_search=true&qid=db8fLYzisu&rank=1

• Azar Nafisi - „*Citind Lolita în Teheran*”

https://www.goodreads.com/book/show/16139847-citind-lolita-n-teheran?ref=nav_sb_ss_1_13

• Khaled Hosseini - „*Splendida cetate a celor o mie de sorii*”

https://www.goodreads.com/book/show/17612386-splendida-cetate-a-celor-o-mie-de-sorii?ac=1&from_search=true&qid=QRAf01NIRP&rank=1

Sugestii de filme:

• *Mask*, 1985, SUA, (povestea unui adolescent care are o diformitate a craniului ce-l face să semene cu un leu, care încearcă să trăiască o viață normală în circumstanțele date și cu o mamă excentrică, încurcată cu o bandă de motocicliști)

https://www.imdb.com/title/tt0089560/?ref_=nv_sr_srsq_0_tt_8_nm_0_q_mask

• *The Mask*, (1994), SUA, comedie

https://www.imdb.com/title/tt0110475/?ref_=fn_al_tt_1

• *Wonder*, (2017), ecranizare a romanului scriitoarei R. J. Palacio, dramă

https://www.imdb.com/title/tt2543472/?ref_=fn_al_tt_1

LITERATURĂ/ ISTORIE/ SOCIOLOGIE/ EDUCAȚIE CIVICĂ

a) Realizați portretul moral al personalului feminin Jalili, având în vedere alegerile pe care acesta le face în film.

b) Redactați un eseu argumentativ, de cel puțin 150 de cuvinte, despre condiția femeii în societățile tradiționaliste/ fundamentaliste, valorificând imaginile din filmul *Mask*, dar și experiența culturală sau personală.

c) Ce știți despre Revoluția islamică din Iran? Ce schimbări a adus la nivel global, cultural, social?

d) Care sunt drepturile fundamentale ale omului, conform Cartei Drepturilor Omului? În ce măsură aceste drepturi se respectă în țările cu regimuri totalitare?

e) Condiția femeii și problema egalității de gen în Occident și în țările islamice etc.

Surse media:

1. <https://oradecinema.tiff.ro/mask/>

2. <https://dexonline.ro/>

3. https://www.imdb.com/title/tt14972338/?ref_=nm_knf_t_1

4. <https://www.goodreads.com/>

5. Alkhaldi, Celine, și Ebrahim, Nadeen, - *Grief, protest and power: Why Iranian women are cutting their hair*, 28 septembrie 2022,

<https://edition.cnn.com/2022/09/28/middleeast/iran-hair-cutting-mime-intl/index.html>

6. Carpea, Mihaela, - *Iranul abolește poliția moralității. Procurorul general de la Teheran: "Poliția moralității nu are nimic de-a face cu judiciarul"*, 4 decembrie 2022,

http://stiri.tvr.ro/iranul-abole--te-poli--ia-morala--procurorul-general-de-la-teheran--poli--ia-morala-nu-are-nimic-de-a-face-cu-judiciarul_919891.